

Emlékkeresztet avattak Kicsinden

Wednesday, 15 February 2012

Az egykori Árpád-kori csaták helyszínein, a kicsindi Garam parton került felállításra az a tölgy mint kőterem emlékkereszt, melyet Ács Ferenc hadnagy, a Szent László Hadosztály egykori katonája tiszteletére emeltek a március 27-én. Azon a napon, amikor Ács hadnagy 67 évvel ezelőtt életét vesztette ezen a helyen.

Csatay Lajos honvédelmi miniszter 1944. október 12-i rendeletével állította fel az önkéntes elhadosztályt, amit Szent László néveztek el. Tényleges szervezése viszont csak október 17-én kezdődött meg. Hadosztályparancsnoknak Székely Zoltán vezérőrnagyot, vezérkari főnöknek Lajos Árpád vezérkari őrnagyot nevezte ki. A hadosztály első egyben legnevezetesebb együttes alkalmazására 1944. XII. 19. és XII. 27. között került sor az Ipoly és Garam közötti harcokban. Az alakulat éppen ebben a korszakban szenvedte el legjelentősebb veszteségeit is. December 27-e volt a végzetes nap, amikor hirtelen ellenséges csapatok a területre kénytelenül megtámadták és a hadosztály itt harcoló alakulata nagy részben felmorzsolódtak. Az orosz hadifogság elkerülése végett inkább nekiadtak a jeges Garamnak, hogy azon átkelve megpróbálják életüket menteni, és újra csatasorba álljanak. Többben is voltak, akik a folyó kacsaringása miatt hirtelen mentek neki, hogy átjussanak a túlpartra. A kicsindi parton levették, és a szűz, ruha nélkül kelt át a Garamon a hadosztály repülői a levegőben. A zsoldosainak 70 katonája pályai Győző vezetésével. A legelsőként a kicsindi malom ajtajánál egy tutajt eszkábált ársze, arra felrakták a ruházat és fegyverzetüket, majd bele kapaszkodva keltek át a folyón. És ekkor történt a tragédia, melyről Dr. Farkas Jenő egykori bajtárs beszélt Kicsinden, az emlékmű avatásán. Ezzel kapcsolatban elmesélte a személyes eseményt, miszerint székely Zoltán vezérőrnagyot, amint állt a malom ajtaján, felállt és zve, nyakában góppisztollyal. Elmondása szerint az átkelés közben a nagy sodrásban megbillent, a hadnagy ekkor beleesett a jeges vízbe és azonnal elmerült. Holtestét később a kicsindiek találták meg a víz szélén felakadva, zobbony zsebében a katonakönyvével. A helyiek ennek alapján ártották a család, és mártírszájggal eltemették a Garam partján a folyó mellett egy katona ugyancsak a vízbe került. A Garamot átjáró székely legények felkapkodva ruháit és fegyverrohant egyenest a hidgyarmat irányába, ahol székely fogadtatóban volt részük. Viszont az a katonák a hidgyarmati meleg székely ellenére sem jött ki hang a torkukon, csak valamiféle rekedt krákogás. A győri orvosi ellátás ellenére a fiatal legény pár nap alatt felépült. Hogy milyennek tisztelet és megbecsülés a Szent László Hadosztály egykori katonáit, bizonyítja az egyre szaporodó emlékművek sora vidékünkön. A december 27-én felállított emlékkereszt Zsák László kezdeményezésére állítva volt valójára, melyet a helyi önkormányzat is felkarolt. Pástor Rita polgármester asszony vezetésével. A keresztet Farkas Zoltán, helyi plébános szentelte fel a bori mise keretében. Az eseményen jelen volt Ács Ferenc unokája is, aki meghatárodva emlékezett a 67 évvel ezelőtti személyes eseményekre, tragikus sorsára és családjára. A kereszt helyén adja tudtul az egykori nagy csaták színein, hogy: az Ács Ferenc hadnagy emlékére, aki a Szent László Hadosztály katonájaként hősien halt Kicsinden 1944. 12. 27-én.

Juhász Gyula